

Illegale stoffer i Danmark

Overvågning af nye psykoaktive stoffer i Danmark

Et samarbejdsprojekt mellem Sundhedsstyrelsen,
Rigspolitiet, Toldstyrelsen og de tre retskemiske
afdelinger i København, Odense og Aarhus

Årsrapport 2020

Indhold

Illegale stoffer i Danmark	3
Hvilke stoffer er der i tabletterne og pulveret?	4
Hvor stærke er tabletterne?	8
Hvordan ser "ecstasy"tabletterne ud?	9
Eksempler på "ecstasy"tabletter	10

Illegale stoffer i Danmark

Illegale stoffer har ingen indholdsdeklaration, og der er mange forskellige stoffer gemt i de tabletter og det pulver, der sælges bl.a. som ”ecstasy” og ”spice”. Pulveret kan være ganske fint eller mere grovkornet/ krystallinsk. Farven varierer, men er ofte hvid, grålig eller brun. Tabletterne har normalt forskelligt udseende, men selv tabletter med samme udseende og logo kan have helt forskelligt indhold. Der er ofte forskel på mængden af aktivt stof (stofkoncentration) i tabletter, der ser ens ud.

Eftersom indhold og udseende ændrer sig hele tiden, er der behov for at følge nøje med i, hvad pulver og tabletter, der bl.a. sælges som ”ecstasy” på det illegale marked, reelt indeholder. Politiet og de tre retskemiske afdelinger samarbejder med Sundhedsstyrelsen om en løbende overvågning af ecstasytabletter, der er startet i 2001. I 2011 blev dette samarbejde udvidet til også at omfatte ”nye” stoffer fundet i pulver eller væsker, i erkendelse af at mange nye illegale stoffer introduceres ad denne vej. På samme tid blev også Toldstyrelsen inddraget i projektet, da mange af de nye stoffer kommer via internationale forsendelser. Den danske overvågning er en del af et større Early-Warning system, om overvågning og indberetning af nye euforiserende stoffer i hele EU, og som på europæisk plan varetages af det europæiske narkotikaovervågningscenter, EMCDDA samt EUROPOL.

Hver gang politiet eller Toldstyrelsen beslaglægger tabletter med illegalt udseende eller pulver/ væske, der formodes at indeholde et nyere illegalt eller nyt euforiserende stof, sendes det til analyse på en retskemisk afdeling. Afdeling for Retskemi i Aarhus sammenfatter resultaterne i halvårs- og årsrapporter. Hovedresultaterne ses nedenfor.

Toldstyrelsen tilbageholder desuden hvert år et stort antal sager, der indeholder illegale lægemidler/ euforiserende stoffer. En høj andel af disse sager udgøres af kendte såvel som nye designer benzodiazepiner dvs. beroligende stoffer, der kan være omfattet af den danske narkolovgivning. Disse sager er kun i mindre omfang medtaget i projektet og fremgår derfor ikke af oversigterne.

OBS

Stofmarkedet ændrer sig hele tiden. Man kan derfor ikke bruge resultaterne som indholdsdeklaration for pulver og tabletter, der sælges i dag og i morgen på det illegale marked. Desuden skal man være meget opmærksom på, at de forskellige stoffer, der forhandles på pulverform, kan være umulige visuelt at skelne fra hinanden for en bruger.

Hvilke stoffer er der i tabletterne og i pulveret?

Der er fundet mange forskellige aktive stoffer i tabletter og pulver forhandlet bl.a. som "ecstasy" og "spice". Stofferne benævnes ofte med forkortelser for de kemiske navne. Her er en liste med en kort beskrivelse af typiske indholdsstoffer set i de seneste perioder.

- Phenidater:** Opkvikkende effekt. Methylphenidat også indholdsstof i lægemiddel til behandling af ADHD.
- 4,4'-DMAR:** Formentlig centralstimulerende virkning
- Ketamin:** Anæstesi lægemiddel, kan virke hallucinogent
- Methoxetamin, 3-MeO-PCP/-PCMo og N-ethylnorketamin:** Kemiske analoger af ketamin, med lignende virkningsprofil
- Dimethocain:** Opkvikkende virkning
- GHB:** Kaldes "fantasy", bedøvende middel, virker sløvende, specielt farligt i blanding med bl.a. alkohol
- Atomoxetin:** Indholdsstof i lægemiddel til behandling af ADHD
- 3F-Phenmetrazin:** Ukendt virkning, muligt stimulerende
- 2-Diphenylmethylpyrrolidin:** Opkvikkende og evt. hallucinogen virkning
- MPA:** Kemisk og virkningsmæssig analog til amfetamin
- Fentanyler, AH-7921 og U-47700:** Morphin-lignende virkning
- Mephtramin:** Ukendt virkning, muligt stimulerende
- Dextropropoxyphen:** Indholdsstof i hostemiddel med opioid struktur
- Dextromethorphan:** Indholdsstof i hostemiddel, virker i høje doser euforiserende
- Diphenhydramin:** Beroligende effekt
- Phenidiner:** Eks. diphenidin, stoffer med hallucinogen virkning som ketamin.
- LSZ, 1p-LSD, ETH- og AL-LAD:** LSD analoger med hallucinerende virkning

Grupper af stoffer (farvekode benyttes i tabeller):

Tryptaminer: Eks. 5-MeO-DMT, typisk hallucinogen virkning

Phenethylaminer: Eks. amfetamin, MDMA og 2C-B; virker opkvikkende, evt. hallucinerende

Cathinoner: Eks. mephedron; opkvikkende, nogle med MDMA-lignende effekt

Syntetiske cannabinoider: Eks. JWH-073, euforiserende virkning lignende hash

Der findes mere information om forskellige stoffer og deres virkninger på

<http://stofinfo.sst.dk/>

Udover disse aktive stoffer indeholder alle tabletter også fyldstoffer, f.eks. sukker, stivelse og bindemidler. Nogle tabletter indeholder desuden koffein eller ephedrin, der er svagt opkvikkende stoffer. Mange af de nyere stoffer, der sælges i pulverform, indeholder kun sjældent opblandingsstoffer, i modsætning til eksempelvis amfetamin, heroin og kokain, der oftest sælges opblandet.

Samlet viser analyserne af "nye pulvere" for den seneste periode, at*

- Cirka en tredjedel af de pulvere, der undersøges i projektet indeholder MDMA, som også er det typiske stof i ecstasytabletter.
- I 2020 er der fortsat set en del ketamin, såvel som nye analoge forbindelser som 2-HO-PCE, 2-MeO-PCE og 2-Oxo-PCE. Den samlede mængde af prøver indeholdende ketamin og analoger udgør 10 %.
- GHB findes i 11 % af sagerne og er alene påvist i væsker – vægtmæssigt udgør sagerne dog en relativ stor andel på 29 %. GHB er udbredt i hele landet.
- Mængden af prøver indeholdende phenidater er steget i forhold til de sidste to år og udgør nu indholdsstofferne i 5 % sagerne.
- Der har været en relativ høj forekomst af sager med blotters indeholdende LSD analoger som 1cP-LSD og 1B-LSD (9 %) i forhold til de seneste tre år.
- Det syntetiske opioid isotonitazen er set i 2020 i både et beslag såvel som i et dødsfald.
- Der er igen set en del sager (9 %) med tryptaminer. Cirka halvdelen indeholder stoffet DMT, mens de øvrige sager er analoger som 4-HO-MET og 4-HO-EPT.
- I det sidste år er der i 6 % af sagerne påvist kemiske analoger af amfetamin – de såkaldte phenethylaminer. Her er sager med MDMA og metamfetamin ikke inkluderet.
- I det sidste år er der påvist cathinon-analoger i 6 % af de undersøgte sager.
- I det sidste år er der påvist syntetiske cannabinoider i 7 % af de undersøgte sager. Det er typisk andre nye analoger end dem man tidligere har observeret, hvilket antyder at der fortsat sker en udvikling i typen af stoffer, der observeres på det illegale stofmarked.

Se tabel 1

*Det skal bemærkes, at de undersøgte prøver er udvalgte sager, der indeholder ecstasy eller andre "nye" illegale stoffer. Prøverne udgør således kun en mindre del af den totale mængde af narkotika, der beslaglægges på pulverform.

Tabel 1: Indholdsstoffer i pulver, væsker, blotters mv. forhandlet som ecstasy, spice o.lign. – antal sager af denne type.

Indholdsstof/ periode	2017	2018	2019	2020
MDMA (eller MDA/MDE)	65	67	143	82
Metamfetamin	2	1	-	4
Ketaminer, 3-HO-PCP, 2-Oxo-PCM o.lign.	11	11	28	25
GHB*	9	7	22	28
Phenidater, naphthidater og Methylmorphenat	11	1	3	11
MPA	2	-	-	-
Metoxetamin	-	2	-	-
Phenidiner incl. MT-45	1	-	1	-
LSD, LSZ, 1p-LSD, AL-LAD og analoger	2	-	3	22
Dimethocain, Nitracain	-	-	2	-
3F-phenmetrazin	3	-	1	2
Ocfentanil, Acryloyl- og Furanylfentanyl m.fl.	3	2	-	-
AH-7921 eller U-47700	4	-	-	-
Isotonitazen	-	-	-	1
Ibogain	-	-	-	1
Mitragynin	-	-	-	1
5-MeO-DMT, -DALT, -DIPT m.fl, 4-AcO-DMT	1	-	2	11
AMT	-	-	-	-
DMT*	5	10	12	12
Fluor-, Methoxy- eller Methylamfetamin	1	-	-	4
Fluormet- eller Fluorethamfetamin	2	1	3	3
2C-X, X=B,C,D,E,H,I eller bk-2C-B	6	4	6	5
DOB, DOC og DMA	2	1	-	1
MDAI, AI, N-Methyl-2AI	3	-	-	-
25H-, 25I-, 25C- eller 25B-NBOMe/-NBOH	-	1	1	-
APB, MAPB, EAPB, APDB eller 5-IT	-	-	-	2
Ethylcathinon (EC), 4-MEC o.lign.	2	2	2	6
Mephedron, Fle-/Clephedron, 4-EMC o.lign.	3	1	7	6
Methylon, Ethylon, (Di-)Butylon m.fl.	3	3	2	-
α-PVP, Pyrovaleron, PV8, Fluoro-PHP o.lign.	4	-	3	2
MDPBP, MDPPP, MDPV o.lign.	1	1	-	-
Mexedron, N-Ethylhexedron, DL-4662 mv.	5	1	4	1
JWH-forbindelser incl RCS-4	-	-	3	5
AM-2201, AM-2233, Cumyl-PeGaCLONE m.fl.	2	2	-	-
PINACA-forbindelser, THJ 2201 o.lign.	1	6	1	10
STS-135, MDMB-CHMICA, AB-CHMINACA m.fl.	8	1	-	2
I alt antal sager	162	125	249	244**

*GHB og DMT på væske- eller pulverform. **Samlet antal prøver vejer ca. 12,7 kg. Heraf udgør GHB dog ca. 3,7 kg, MDMA 3,4 kg, ketamin 1,7 kg og metamfetamin 2,1 kg.

Samlet viser analyserne af pulveret for den seneste periode, at

- Bortset fra enkelte undtagelser forhandles de nye euforiserende stoffer oftest på meget ren form.
- Renheden af MDMA pulver og krystaller ligger i intervallet 24-80 %, med et gennemsnit for alle sager på 71 %.
- Renheden af ketamin ligger i intervallet 69-88 %.
- Renheden af GHB ligger typisk i intervallet 15-51 %. GBL prøver har typisk været rent stof.

Tabel 2: Indholdsstoffer i ecstasy tabletter – i antal prøver

Indholdsstof/ periode	2017	2018	2019	2020
MDMA	59	42	115	102
Amfetamin og Metamfetamin	5	-	4	8
Brom-, Chlor- eller Fluoramfetamin	2	-	-	2
mCPP	-	1	2	-
Methoxyacetylfentanyl	-	1	-	-
APB, MAPB eller EAPB	-	-	-	3
2C-B, 2C-C, 2C-D, Bk-2C-B, 2C-B-fly	9	4	9	18
N-Methyl-2AI	-	-	1	-
1p-LSD	-	-	-	1
Furanylfentanyl	3	2	-	-
U47700	-	-	1	1
3F-Phenmetrazin	-	-	-	1
3-Methylmethcathinon	-	-	1	1
MPA	-	-	1	1
Methyl- eller Ethylphenidat	4	1	-	1
4F-Methylphenidat	1	-	-	-
Methylcathinon	-	-	-	1
Ketamin	-	-	1	1
4-HO-MET	-	-	-	4
Ingen aktive stoffer*	-	-	1	1
I alt antal prøver	83	51	136	146**

*Kan indeholde andre stoffer som f.eks. piperin, DMAA, synephrin og modafinidz. **Det samlede antal undersøgte sager i 2020 er 130, det totale antal undersøgte tabletter er 4.132 stk.

Samlet viser analyserne af ecstasytabletterne for den seneste periode, at

- Der er i de sidste år observeret, at en høj andel af tabletterne indeholder MDMA. Det kommer efter en årrække, hvor andre stoffer har domineret. Sammenholdt med undersøgelserne af pulver tyder det på, at MDMA er på det illegale stofmarked i stort omfang.
- Der har i 2020 været tabletter på markedet med en styrke på 243 mg MDMA.
- Der er analyseret tabletter indeholdende opioidet U47700, såvel som det hallucinogene stof 1p-LSD. Begge dele er ret nyt på det illegale stofmarked i Danmark.
- Relativt mange sager (12 %) med tabletter indeholdende 2C-B er set i 2020.
- Antallet af prøver der er undersøgt er på et højere niveau end det foregående år og datagrundlaget dermed bedre end tidligere.

Se tabel 2

Hvor stærke er tabletterne?

Resultaterne for samtlige analyser siden 2001 viser, at:

- Stofkoncentrationen varierer meget.
- Variationen er størst mht. indholdet af MDMA. Tabletterne indeholder fra mindre end 1 % til 66 % MDMA svarende til fra mindre end 1 mg til 243 mg MDMA pr. tablet.
- Der er ikke altid sammenhæng mellem en tablets størrelse og mængden af aktivt stof - en lille tablet kan indeholde en stor dosis, en stor tablet kan indeholde en lille dosis.
- Den højeste dosis på 243 mg MDMA er fundet i 2020 i en grøn tablet med håndgranat som logo. Den laveste dosis i en tablet der alene indeholder MDMA er 13 mg. Gennemsnittet for alle tabletter, der alene indeholder MDMA, var i 2020 på 146 mg, som er en smule over niveauet for 2018 og 2019 (139 og 137 mg)
- Den mindste mængde stof findes i en lille stjerneformet tablet indeholdende LSD. Mængden på <0,1 mg svarer til en dosis fundet på LSD-frimærker.

Se også tabel 3

Tabel 3: Mængden af aktivt stof i ecstasy tabletter

Indholdsdel/ periode	2017	2018	2019	2020
MDMA	41-233 mg	53-217 mg	34-228 mg	56-243 mg*
Amfetamin	29-33 mg	-	3-18 mg	1-28 mg
Fluoramfetamin	Ikke målt	-	-	Ikke målt
2C-B	7-10 mg	8 mg	8-18 mg	9-11 mg
Bk-2C-B	-	-	Ikke målt	Ikke målt
MAPB	-	-	-	Ikke målt
4-OH-MET	-	-	-	Ikke målt
Ketamin	-	-	Ikke målt	-
Methylcathinon	-	-	-	Ikke målt
3F-Phenmetrazin	-	-	-	Ikke målt
U47700	-	-	-	Ikke målt
1p-LSD	-	-	-	Ikke målt
N-Methyl-2AI	-	-	Ikke målt	-
Methoxyacetylfentanyl	-	Ikke målt	-	-
Furanylfentanyl	0,5-1,0 mg	Ikke målt	-	-
MPA	-	-	Ikke målt	-
mCPP	-	-	Ikke målt	-
Methylphenidat	Ikke målt	-	-	Ikke målt
Ethylphenidat	42 mg	-	-	Ikke målt
4F-Methylphenidat	Ikke målt	-	-	Ikke målt
I alt antal prøver	83	51	136	146*

*Gennemsnitsmængde af MDMA 146 mg (median 150 mg) i 2020.

Hvordan ser ecstasy tabletterne ud?

Ecstasy tabletter ser meget forskellige ud. De har forskellige farver, f.eks. beige, hvid, gul, rød, blå eller grøn. De har forskellig størrelse (7-10 mm bredde) og tykkelse. Der findes mange forskellige mærker (logoer) på tabletterne.

- Analyserne viser, at tabletter med samme logo kan have helt forskelligt indhold.
- Igennem de seneste år har det vist sig, at der løbende kommer nye varianter af tabletter på markedet, og de gamle forsvinder. Typisk er andelen af nye varianter 50 % i løbet af et halvt år.

Eksempler på ecstasy tabletter

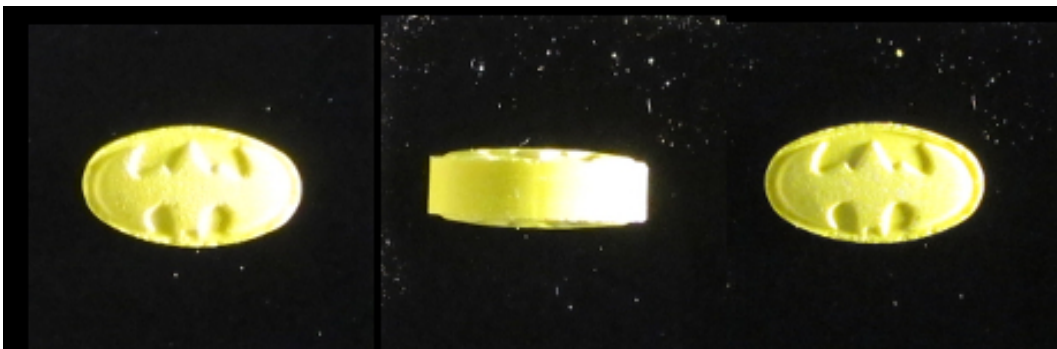
Blæksprutte

Rolls Royce

Batman

Ukendt logo

May Bach

Håndgranat

LL

D2.5

